

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Muntean împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva deciziei din 18 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-1209/23
NR. PIGD 2-21169253-01-3ra-04122023)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) Cod administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a ei.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. V. Chisilița,
Curtea de Apel Chișinău, jud. V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca,

20 martie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 16 noiembrie 2021, Muntean Grigore, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale solicitând: anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ favorabil (f.d.3-4).

2. În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, a activat în organele afacerilor interne până la 06 septembrie 2021 apoi obținând calitatea de pensionar MAI cu calculul vechimii în muncă de 25 ani și 04 luni în temeiul ordinului MAI nr.96 din 20 martie 2018, Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.78 din 21 februarie 1994 a demisionat în legătură cu plecarea la pensie după vechimea în muncă.

3. Cu actele menționate s-a adresat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica.

4. Prin Decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica nr. 94/2021/91528 din 05 octombrie 2021 i sa refuzat în stabilirea pensiei.

5. Nefiind de acord cu decizia menționată, reclamantul Muntean Grigore, s-a adresat cu o cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica nr. 94/2021/91528 din 05 octombrie 2021 și emiterea unei noi decizii prin care cerințele sale să fie admise.

6. Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale din 03 noiembrie 2021 i sa respins cererea prealabilă.

7. Astfel, consideră, Decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica din 05 octombrie 2021 și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu nr.D-1985/21 din 03 noiembrie 2021 neîntemeiate și nefondate și pasibile de a fi declarate ilegale și anulate.

8. În drept și-a întemeiat pretențiile formulate pe prevederile art. 48, art. 49 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544 din 23 iunie 1993,

art. 49 al Legii 489 din 18 iulie 1999 privind sistemul public de pensii și Hotărârea Curții Constituționale nr. 19 din 19 iulie 2016.

9. Muntean Grigore a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica nr.94/2021/91528 din 05 octombrie 2021 privind refuzul în stabilirea pensiei și deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. D-1985/21 din 13 noiembrie 2021 de soluționare a cererii prealabile, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual, prin care să dispună stabilirea și achitarea pensiei lui Muntean Grigore, în mărime de 50% din solda lunară, începând cu 07 septembrie 2021, ținând cont de certificatul eliberat de DP Chișinău nr. 34/20-11969 din 10 septembrie 2021.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

10. Prin hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis acțiunea, s-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica nr.94/2021/91528 din 05 octombrie 2021 privind refuzul de stabilire a pensiei lui Grigore Muntean și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. D-1985/21 din 13 noiembrie 2021 de soluționare a cererii prealabile și s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual, prin care să dispună stabilirea și achitarea pensiei pentru vechime în serviciu lui Grigore Muntean în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, începând cu 07 septembrie 2021, ținând cont de vechimea în muncă de 25 ani 04 luni și 05 zile (f.d.34, 36-43).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

11. La 11 martie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel nemotivat, ulterior motivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d.34-35).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

12. Prin decizia din 18 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

13. În motivarea soluției, instanța de apel a concluzionat că, prin ordinul MAI nr.96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și

militari din cadrul MAI, s-au acordat înlesniri două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri din cadrul subdiviziunilor, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea MAI, pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarelor de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie).

14. Instanța de apel a subliniat că penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, sunt entitățile care cad sub incidența reglementărilor pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

15. Totodată, prevederile menționate, instituie, în mod imperativ, respectarea cumulativă a două condiții, pentru calcularea vechimii în muncă, cu acordarea înlesnirilor reglementate de lit. d) pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994: solicitantul să-și execute serviciul într-o instituție subdiviziunea căreia este în pct. 8 a Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

16. Curtea de Apel Chișinău a considerat că instanța de fond a întemeiat a reținut că Muntean Grigore întrunește condițiile menționate, iar subdiviziunile în care a activat și se discută în prezenta cauză pentru perioada 05.06.2019-06.09.2021, în care a deținut funcții în cadrul Batalionului special de escortă și pază al Direcției de Poliție mun. Chișinău, cad sub incidența prevederilor pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și urmează a fi calculată cu avantaje (2:1), iar argumentele apelantului în acest sens sunt neîntemeiate.

17. Instanța de apel a remarcat că solicitările reclamantului Muntean Grigore sunt întemeiate, iar instanța de fond corect a ajuns la concluzia de a constatata ilegal refuzul autorității publice și de a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil în privința reclamantului Grigore Muntean prin care să dispună stabilirea și achitarea pensiei pentru vechime în serviciu lui Grigore Muntean în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, începând cu 07 septembrie 2021, ținând cont de vechimea în muncă de 25 ani 04 luni și 05 zile, or acesta întrunește condițiile art. 13 al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor

afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, adică vechimea necesară în muncă de 25 ani, ce permite dreptul la pensie.

18. Instanța a concluzionat că, nu pot fi reținute argumentele apelantului cu referire la faptul că prima instanță a aplicat incorect prevederile normelor de drept material și că concluziile primei instanțe expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, deoarece susținerile date vin în contradicție cu cele relatate mai sus.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

19. La 26 octombrie 2023 și 29 decembrie 2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 18 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei, cu emiterea unei decizii noi prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

ARGUMENTELE RECURSULUI

20. În motivarea recursului, a invocat că soluția instanței de apel este arbitrară și se bazează pe o apreciere vădit nerezonabilă a probelor administrate. Recurentul argumentează că instanța a aplicat eronat normele de drept material, ceea ce a condus la o soluție nejustificată și disproporționată față de situația de fapt și de drept.

21. A susținut că instanța de apel a concluzionat în mod greșit că Muntean Grigore întrunește condițiile necesare calculării pensiei pentru vechime în muncă cu avantaje (2:1), iar subdiviziunile în care a activat și se discută în prezenta cauză pentru perioada 05.06.2019-06.09.2021, în care a deținut funcții în cadrul Batalionului special de escortă și pază al Direcției de Poliție mun. Chișinău, cad sub incidența prevederilor pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

22. Consideră că instanța de apel nu a ținut cont că, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu se acordă persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis și nu provizoriu cum este indicat în ordinul emis de Ministerul Afacerilor Interne.

ARGUMENTELE INTIMATULUI

23. Prin referința depusă la 5 ianuarie 2024, reprezentantul intimatului Muntean Grigore, avocatul Kovali Vladimir, a solicitat declararea recursului inadmisibil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

24. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

25. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

26. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

„(1) Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit. c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

27. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ prevede că:

(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

28. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale, la 28 noiembrie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.91). Cererea de recurs a fost depusă la data de 29 decembrie 2023. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul este depus cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

29. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

30. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

31. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

32. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

33. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

34. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

35. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

36. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretinsei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

37. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

38. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

39. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

40. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc